

Posudek diplomové práce *Zděděný jazyk a základní slovní zásoba češtiny*

Diplomová práce Anny Panochové se zabývá tematikou, které v českém prostředí dosud bylo věnováno velmi málo pozornosti, a to otázkou, jakou povahu má čeština těch mluvčích, kteří pochází z české rodiny, ale vyrůstali a žijí v jinojazyčném prostředí.

Práce je rozdělena do dvou základních částí. V první, teoretické části autorka představuje jednotlivé pojmy, s nimiž pracuje (zděděný jazyk, bilingvismus, základní slovní zásoba), a různé přístupy z dosavadní literatury. Druhá, empirická část pak představuje výsledky vlastního výzkumu aktivní a pasivní slovní zásoby u českých mluvčích, který vyrostli v německojazyčném prostředí.

Práce působí kultivovaným dojmem. Postup výkladu je smysluplný a čitelný. Autorka se dobře seznámila s dosavadní německy a česky psanou literaturou (převážně starší), kterou v první části podrobně reflektuje. Je však trochu na škodu, že se nezabývá pracemi anglickojazyčnými a aktuálnějšími, například studiemi Marca Brysbaerta, Emmanuela Keuleerse a jejich výzkumné skupiny. Tyto práce by mohly být pro autorku nanejvýš inspirativními, a to jak z hlediska metodologicko-teoretického, tak z hlediska samotných zjištění.

Výhrady mám především k druhé části práce, která představuje autorčin vlastní výzkum. Ten je proveden na vzorku pouhých 9 osob a pomocí testů, které zachycují celkem jen 140 slov. To zásadně omezuje možnosti zobecnění výsledků, ale navíc nám to neposkytuje ani moc podrobné informace o jednotlivých mluvčích (které by mohly být zajímavé samy o sobě jako podnět pro výzkumy budoucí). Je mi jasné, že zvolená populace je velmi těžko dosažitelná, což autorku trochu omlouvá, nicméně kdyby se alespoň pokusila pracovat s větším množstvím slov u jednotlivých mluvčích, bylo by to bývalo ku prospěchu věci.

Problematické je rovněž zpracování a analýza dat. Jednotlivé hypotézy není možné ověřovat na základě pouhého srovnání procentuálních hodnot, bylo by nutné využít sofistikovanější metody inferenční statistiky. Autorka však na několika místech mluví o tom, že její hypotéza „byla potvrzena“, anebo že se „nepotvrdila“.

Pochybuji rovněž o smysluplnosti rozhodnutí vycházet při konstrukci základní slovní zásoby z korpusu SYN2010 a nikoliv z některého z mluvených korpusů (např. z korpusu ORAL2013). Osobně se mi totiž nezdá, že by do základní slovní zásoby češtiny patřila slova jako *posádka*, *přednost* či *doklad*, která ostatně zkoumaní mluvčí ve většině případů aktivně neovládali. Je správné, že autorka vybírala z daného celku náhodným výběrem, ale problém může spočívat v tom, že se do populace dostala slova, která jsou v textech, jež jsou do SYN2010 zahrnuta, zásadně častější než třeba v běžném hovoru.

Po jazykové, formulační a stylové stránce je práce na velmi dobré úrovni. Přes uvedené nedostatky se domnívám, že práce splňuje nároky kladené na diplomové práce. Práci proto doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit známkou **velmi dobře až dobře** v závislosti na průběhu obhajoby.

V Praze dne 11. června 2017

Mgr. Jan Chromý, Ph.D.